

Зайома А.В.

Студентка ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник:

Солончук І.В., ст. викл, ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Порівняльна характеристика апеляційного та касаційного оскарження рішень суду в цивільному процесі (спільні та відмінні риси)

В цивільному процесі досить часто відбувається оскарження рішень чи ухвал суду. На практиці поширеними оскарженнями є касаційне та апеляційне оскарження, в якійсь мірі вони схожі, а десь і розбіжні.

В Цивільно процесуальному кодексі (далі – ЦПК) не міститься визначення апеляційного оскарження, але проаналізувавши статті ЦПК формулюється орієнтоване визначення апеляції, тому приводимо розуміння, що апеляційне оскарження - оскарження рішень чи ухвал суду першої інстанції, які не вступили в законну силу(повністю або певною мірою) у зв'язку з неправильним встановленням обставин у справі або недотриманням норм матеріального чи порушенням норм процесуального права. Право на таке оскарження мають особи, які брали участь у справі, а також особи, які не брала участь у справі, якщо судові рішення безпосередньо торкається їх прав, свободи чи інтересів.[1]

Касаційне оскарження – право на оскарження рішень в суді щодо перевірки законності та обґрунтованості рішень чи ухвал суду першої або апеляційної інстанцій, які набрали законної сили. З двох наведених понять можна зробити основну відмінність, яка стосується оскарження рішень, які вже набрали законної сили(касаційне оскарження) та рішень або ухвал, які були проголошені(апеляційне оскарження).

Відмінність полягає і у строках, зокрема, касаційне оскарження повинно податись протягом 20 днів з моменту набрання рішенням законної сили, а в апеляційному оскарженні строк є вужчим, якщо це стосується рішення, то на його оскарження дається 10 днів з дня його проголошення, якщо ж це ухвала, то протягом 5 днів з дня її проголошення. Але, слід зазначити, що апеляційне оскарження передбачає випадки оскарження, якщо особа не була присутня при проголошенні рішення або ухвали, якщо це рішення – 10 днів з дня отримання копії рішення; на ухвалу – 5 днів з дня отримання копії ухвали. Якщо ж були пропущені строки на апеляційне оскарження, то апеляційна скарга залишається без руху, але у разі подання особою заяви із клопотанням про відновлення строку на дане оскарження із зазначенням в ній поважних причини пропуску строків, суд може поновити строки апеляційного оскарження, але слід враховувати, що суд на свій розсуд визначає, чи є зазначені причини поважними. Наявність ухвали про залишення апеляційної скарги без розгляду з підстав пропуску строку на оскарження за відсутності клопотання про поновлення строку не перешкоджає розгляду згодом поданої заяви про поновлення пропущеного строку [2]. В касаційному оскарженні у разі пропуску касаційного строку з причин, які суд визнав поважними, суддя касаційної інстанції за заявою особи, яка подала дану скаргу, може поновити цей строк. Отже, можна побачити, що процедури схожі, але в касаційному оскарженні не передбачений строк щодо подання заяви про відновлення строків, як в апеляційному оскарженні даний строк зазначений, його тривалість становить тридцять днів. Обидві скарги подаються в письмовій формі. Особа, яка подала касацію чи

апеляцію, має право вносити до неї зміни, доповнення або взагалі відмовитись. Процеси щодо вказаних дій майже схожі, але відмінність полягає в тому, що в апеляції інша сторона має можливість визнати апеляцію повністю або частково, в касації дане положення не передбачається.

Відрізняється також і порядок подання апеляційної та касаційної скарги, ЦПК передбачає такий порядок: апеляційна скарга подається до суду першої інстанції, який здійснював розгляд справи та постановив ухвалу про оскаржуване судові рішення і передається до Апеляційного суду, а касаційна скарга подається саме до суду касаційної інстанції, де дану заяву реєструють в АСДС та не пізніше ніж на наступний день передається судді-доповідачу [1]. Виходячи з цього процедури майже схожі, але апеляційне оскарження являється трохи ускладненою процедурою, оскільки вимагає подання оскарження через суд першої інстанції, який передає дану заяву на наступний день після спливу строку апеляційного оскарження. Також хочеться зазначити, що на сьогоднішній день судом касаційної інстанції з оскарження рішень у цивільних справах є ВССУ з розгляду цивільних і кримінальних справ, але, у зв'язку зі змінами, які відбулись у законодавстві, розглядати справи про касаційне оскарження буде Касаційний цивільний суд, який є складовою Верховного Суду України, що мав утворитись 30 березня 2017 року, але зміни є, а дій немає, тому даний суд не сформований і розгляд касаційних оскаржень здійснює ВССУ з розгляду цивільних і кримінальних справ.

На основі досліджених норм ЦПК доходимо до думки, що ці два оскарження за своєю природою є доволі схожими, але і мають ряд відмінностей, що полягають в оскарженні рішень, які набрали законної сили та ухвал або рішень, які були проголошені; в строках оскарження; в процедурі відновлення строку на оскарження та в самому порядку подання даних скарг.

Список використаних джерел

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV
2. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику розгляду цивільних справ в апеляційному порядку» від 24.10.2008 № 12